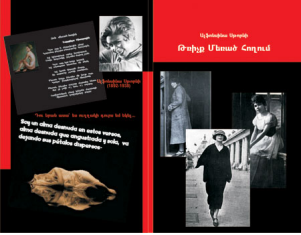

Արգենտինացի բանաստեղծուհի Ալֆոնսինա Սթորնիին (1892-1938) ճանաչում են ողջ աշխարհում որպես Արգենտինայի գրողների միության հիմնադրի:
Մահից հետո նա ճանաչվեց Լատինական Ամերիկայի լավագույն բանաստեղծուհիներից մեկը: Նրա հետ նույն պատվին արժանացան չիլիացի Գաբրիելա Միստրալը, ուրուգվայցիներ Դելմիրա Ագուստինը և Խուանա դե Իբարբուրուն: Այս ժողովածուում ընդգրկվել են Սթորնիի՝ տարբեր ժամանակահատվածներում ստեղծված բանաստեղծությունները:
Ժողովածուն հայերեն թարգմանությամբ ներկայացվում է առաջին անգամ:

□□□□

Ես կարող էի ապրել քո հոգում,
Ինչպես հեռավոր երկնքում աստղը ճերմակ,
Սակայն խաբված է երազն իմ. քնքուշ,
Դու չունես հոգի:

Ես կարող էի ապրել նաև քո սրտում,
Ինչպես ժայռի վրա շուշանը ձյունների:
Զհաջողվեց, չստացվեց սերս,
Դու չունես սիրտ:

Ես երկինք խնդրեցի, դու տվեցիր ինձ հող,
Ինձ տվեցիր համբույրներ՝ աստղերի փոխարեն,
Դու հարուստ ես, սակայն, մտածողությամբ՝ աղքատ.

Դու տվեցիր ինձ հող:

Սերն արշալույսով կարող էր ծաղկել,
Սակայն դարձավ ամպոտ մայրամուտ,
Չես փոխի ու ետ չես դարձնի.
Չեն երևում արշալույսները:

Մի հարցրու՝ ինչու է ճակատագրին հակառակ,
Պսակ եմ հյուսում խաղողի շիվերից:
Անցել է ժամնակը արերսանքների ու արցունքների,
Ահա՛ ինչպիսին է ճակատագիրը:

□□ <<□□ >>-□

Ինչպես բացատրել. Ինձ թվում է երբեմն,
թե իմ հոգին նման է քաոսի:
Տեղավորվում եմ իմ մեջ տիեզերքը համայն
և ողջ շրջապատույտը լինելության:

Ես-տիեզերքն եմ: Էլեկտրական հոսանքները
Ինձ տեղափոխում են այլ աշխարհ,
իսկ այստեղ իմ ճամփաները միայնակ են,
այստեղ միայն մենակությունն է ինձ հետ:

Եվ եթե կյանքն ինձ մոտենա ժպտալով՝
Ես առաջվա պես օտար կդառնամ,
Կփնտրեմ այլը, անհայտը, հոսողը,
Որին երբեք չեմ հանդիպել:

Օ~ կյանք իմ. Դեպի անկուշտ անսահմանն է
թռչում իմ ճիչը՝ այրվելով ցանկություններից:
Իմ արյան մեջ տրոփում են աստղաբույլերը,
և ծովերը, ձուլվելով իրար, դառնում են օվկիանոս:

Քանի դեռ ապրում եմ աշխարհում
իմ հոգին ապակե լար է
արծաթե կիթառի:
Մի թեթև քամի
հավերժությունից՝ և կզրնգա նա:

CAMP-FIRE
Հունվարյան

գիշերում
բոց
դարձավ բունը ծառի:

Մարդկային
հարյուր գլուխներ,
կարմիր լեզուներով կրակի,
շրջապատեցին
խարույկը:
Ինչ-որ մեկի
բաց բերանից
ձգվեց
թելը երգի:

Նրան շարունակելով
մյուս շրթունքները,
քանդեցին
մետաքսը
հանգերի:

Լուսինը
ուղղահայաց
լուսավորում էր
դեմքերը:

Սև
շրջագիծը լեռնաշղթայի
գոտևորում էր աշխարհը:

Եվ ինչ-որ մեկի աջը
կանչում էր,

ոչ թե քո,
այլ Աստծո,

կողք- կողքի գնալ
գիշերվա կեսի
սառցե
շեղբերի վրայով:

□□□□□

Դատարկ երազանք.դու ապրում ես իմ հոգում՝
ջերմացնելով քիչ-քիչ:

Դողում ես շեմին՝
Խղճուկ մուրացկանի պես:

Թե հեռանայի քեզնից՝
ազատության տենչով,
սիրտս միայնակ
կմեռներ ցավից:

Դու թաքնվել ես իմ հոգում
և հսկում ես ձայնն իմ:
Այս ծանծրալի կյանքին ինձ կապել է
բարակ թելն այդ:

Ես անդադար մերժում էի քեզ.
(Խաբիր ուրիշին),
Բայց դեպի ինձ էիր դառնում կրկին՝
Կաչուն բռնի նման:

ՕՕՕ

Հանգստանում է:
Մթնշաղը մեռնում է
խորքում, որտեղ թռչունն է
անշարժ նստած:

Տխուր ծովերը,
շրջապատված,
նրա մեջ
գլորում են
ալիքներն իրենց:
Ցերակային
տեսարանները
դանդաղ
հավվում են նրա մեջ:

Առաջին
երկչոտ աստղերը
սգում են
խուլ հորձանուտը
անշարժ բիբի:

Նրա մութ
խորքում
մարդկանց շարքերը անվերջ
հոսում են
ու հոսում:

Հակառակ
կողմեր են
գնում,
խաչվում են,
նահանջում,
միաձուլվում են,
հավում
առաջին
շարքերին:

Հառաչում են, քանի որ արևն է ծնվում:
Հառաչում են, քանի որ արևը մեռնում է:

Ամեն ինչ այնտեղ, խորքում,
աչքի շրջանակի մեջ,
ուր
նստած է թռչունն
անշարժ:

□□□□□□

Եթե մեր սրտերը արձագանքել կարողանային,
նրանցում կհառնեին ծայները մեռած մարկդանց,
և հնարավոր է, նրանց մեջ հնչեին դայլայլները
երգող թռչունների, անտառները լուսավորող:

Չէ որ ըմբռնելով բարությունը օրորոցից
սիրտը սերտում է կյանքը, միաժամանակ
փորձելով մահը, փորձելով ողբերգությունը,
որը սովորել չհասցրինք,
որը մենության մեջ կխաղանք ու կդիտենք:

Քանի անգամ է նա արտասվել, բաբախել ու երգել,
պոկվել ու ընկել է, որ դեպի երկնականարը թռչի...
Մահը սովորելը համարյա անհույս գործ է`
մենք մահանում ենք ամեն ակնթարթ,
որ հետո մեկ անգամ
մեռնենք:

Չհասկանալի

Աստված իմ, տեսա երագուն այնպիսի~ սեր,
որ աշխարհում ոչ մեկը դեռ չի տեսել,
միայն անմահության հետ գուցե համեմատվեր
և պոեզիայի հետ` առանց խոսքերի` հոգու մեջ լցվող:
Ձմեռը անցավ, բայց առաջվա պես սառում էր
արյունը,
և նորից, համբերատար, գարունով փոխարինվեց ձմեռը,
ես հուսով էի` ամռանն ինձ կայցելի սերը,
բայց նույնիսկ աշնանը իզուր տանջվում էի
սպասումով:
Տե՛ր Աստված, մեջքն իմ մերկացած է,
և քո մտրակը խիստ անշուկ կընդունի նա,
որպես անիծված մեղսագործ` ես լսում եմ քո
ահեղ նախատինքը,
չէ որ իմ առջև հառնում է հրդեհը
մայրամուտի:
Եվ չիրագործված կրքի մեջ միայն ես եմ մեղավոր,
պոեզիայով տարված` նրան չտեսա, Սինյո՛ր:

Չհասկանալի, չհասկանալի անհասկանալի

Աև, փայլուն վարսերով գլուխը խոնարհելով,
Ոչ երտասարդ գեղեցիկ կինը
Ծնկեց, և խաչված Քրիստոսը
Բարձրից խաչի
Նայեց նրան` ցավակցելով:
Իսկ սրտի տակ` երեխան էր. Նա շուտով զավակ էր ունենալու:
Եվ այնպիսի~ մեծ թախիծ կար նրա աչքերի խորքում:

Եվ արտասվելով` հավեց նա
Արյունոտված ոտքերին Քրիստոսի.
_Օ~, Տե՛ր Աստված, միայն աղջիկ չծնվի...

Չհասկանալի անհասկանալի

Տեսադաշտիցս կորցնելով քեզ`
նորից քեզ հանդիպեցի
Ֆլորիդայի մայրուղու անկյունում
և, ձեռնոցներս տրորելով ձեռքումս,

դիմեցի քմծիծաղով.
(որքան ցրված, որքան մռայլ էիր դու)
և հարցրեցի. <<Ասացե՛ք ինձ խնդրեմ,
ինչու՞ են ձեր ատամները դեղին>>:

Դու նայեցիր լուռ կշտամբանքով,
և շրջվեցիր՝ ձեռքով պատահաբար
անձանոթ կնոջ դիպչելով...

Իսկ հետո քաղաքի թոհուրոհում
ես ճանապարհեցի քո վերարկուն,
գլխարկը... հետքը... կետը... ոչինչ...

□□□□□□

Երբ ես կմեռնեմ, լուրը այդ մասին
Դեպի անսահմանը կթռչի իր հին ճանապարհով,
Եվ շեմից շեմ կսահի
Բոլոր հաստատություններով,
Եվ կսկսեն փնտրել անունն իմ գրոքերում հաստավոր:
Այնտեղ, հեռավոր գյուղակում,
Որ ննջում է սարերում, արևի տակ,
Հին ծխական գրքի մեջ օտար մի ձեռք
Գիծ կքաշի՝ գտնելով անունը իմ:

□□ □□□□□□ □□

Ետ գալ դեպի այն, ինչ նախաստեղծ է,
լինել խոտի, նորահաս ծաղիկների պես, չխորհել,
բայց հասնելով գեղեցկության ակունքներին՝
խմել հյութը և չկոտրել զրգացող գավաթը:

□□ □□□□□ □□□□□□□□

Որտե՞ղ ես, իմ ընկեր.
որ ասացիր ինձ՝
ճերմակ մորուքդ շոյելով.
<< Ջգու՛յշ եղիր, փոքրի՛կս, նայի՛ր,
Սիրտդ պահպանիր>>:

Գարուններն անցնում են, և միայն անձրևներն են
սպասում աշնան ճանապարհին...
Ջգու՛յշ եղիր. տե՛ս, որ քեզ
չայրի հրդեհը>>:

Ես վախվորած լսում էի նրան՝
անսովոր տազնապից դողալով,
<<Թռչունները երգում են- պատասխանեցի.-
Գետը զրգում է,-ասացի>>:
Ճակատիս վրա, փոթորիկների հայելում,
հիշում եմ նրա ափերը:
Նա խոնարհվեց դեպի ինձ՝ շշնջալով,
<<Խեղճ աղջիկ...>>